

Wstęp

Przed podjęciem prac nad dziewiątym tomem naszego pisma oraz w toku działań redakcyjnych doszło do kilku istotnych zmian, którymi pragniemy się z Państwem podzielić. Jesienią 2012 roku rozpoczęliśmy dyskusję, a następnie zabiegi nad równoległym publikowaniem „Rocznika” na platformie czasopism naukowych, funkcjonującej na UMK od stycznia 2013 roku. Efektem podjętej decyzji przystąpienia do wspomnianej platformy było zapoczątkowanie procesu publikacji naszego periodyku w wersji elektronicznej, umożliwiającej użytkownikom Internetu wolny dostęp do wszystkich treści¹. 27 marca 2013 roku jako pierwszy w tej formie został udostępniony tom ósmy, w kolejnych miesiącach opublikowaliśmy i udostępniliśmy na platformie wcześniejsze tomy (3–7). Na swoją kolej czekają jeszcze dwa pierwsze zeszyty, których udostępnienie z przyczyn technicznych wymaga większego nakładu pracy. Bardzo duża liczba ściągnięć artykułów i streszczeń w pierwszych miesiącach po udostępnieniu już dziś przekłada się na liczbę cytowań i potwierdza zasadność podjętej decyzji. Niniejszy tom jest pierwszym publikowanym równocześnie w wersji elektronicznej i w wersji tradycyjnej.

Inną zmianą, na którą zwracamy uwagę, jest sposób recenzowania artykułów. W przypadku poprzednich tomów ocenę artykułów powierzaliśmy członkom Rady Naukowej „Rocznika”. Obecnie za opiniowanie tekstów odpowiedzialny jest zespół recenzentów² niezależnych od Rady Naukowej. Wprowadziliśmy również zasadę podwójnego recenzowania. W przypadku rozbieżności opinii powołujemy kolejnego recenzenta, którego decyzja jest już ostateczna. Ponadto zainicjowaliśmy ocenianie (pojedyncza ocena) nadesłanych recenzji i sprawozdań. Równolegle pracujemy nad umiędzynarodowieniem Rady Naukowej pisma, by stopniowo otworzyć się na autorów z innych krajów. Zwrócenie uwagi na skład Rady pozwoli Państwu zauważyć pierwsze ślady podjętych działań.

¹ Pełne treści wszystkich opublikowanych tomów dostępne są pod adresem: <http://apcz.pl/czasopisma/index.php/RP/>.

² Obecnie współpracuje z nami 34 recenzentów. Pełna lista recenzentów współpracujących z „Rocznikiem Przekładoznawczym” będzie każdorazowo dołączana do publikacji.

Kolejną zmianą jest otwarcie się na teksty dotyczące problematyki tłumaczeń literackich. Owo otwarcie wpisuje się w implikowaną przez językoznawstwo kognitywne argumentację prof. Elżbiety Tabakowskiej, członka Rady Naukowej naszego periodyku, która uważa, że podział na teksty literackie i nieliterackie jest podziałem nieostrym, a problematyka ich tłumaczenia ma wiele cech wspólnych. Wspomniane otwarcie nie oznacza zmiany głównego profilu pisma, którym pozostają w dalszym ciągu zagadnienia przekładu tekstów specjalistycznych.

W przedłożonym Państwu tomie opublikowaliśmy dwadzieścia jeden artykułów, z których dziewiętnaście przyporządkowaliśmy do teorii i praktyki przekładu, a jedynie dwa do dydaktyki przekładu. Na drugą część pisma składa się siedem recenzji oraz jedno sprawozdanie.

Tom otwiera tekst Anny Bednarczyk, poświęcony słabo rozpoznanemu i zbadanemu problemowi przekładu cytatów literackich w tekście naukowym. Problematyką przekładu literackiego zajęły się w swoich artykułach: Patrycja Bobowska-Nostarzewska, Agata Brajerska-Mazur, Aleksandra Burba, Ewa Kaczyńska, Katarzyna Maniowska oraz Renata Niziołek. Wymienione autorki poruszają bardzo szerokie spektrum tematyczne, wnosząc i wzbogacając naszą wiedzę w obszarach, którymi się zajmują. Podkreślić należy, że część tekstów wpisuje się w najnowsze nurty badawcze, przesuwające punkt ciężkości przedmiotu badań na osobę tłumacza. Z wymienionych autorek rozważania w tym kierunku prowadzi Aleksandra Burba, podejmując zagadnienie kulturotwórczej roli tłumaczy poezji Zbigniewa Herberta. W podobnym nurcie mieści się tekst Markusa Eberhartera, poświęcony socjologicznemu spojrzeniu na rolę tłumaczy literatury w kontekście recepcji literatur niemieckojęzycznych w Polsce po 1945 roku. W przedłożonym tomie nie zabrakło również rozważań na temat problematyki przekładu literatury dziecięcej, którą znajdują Państwo w artykule Edyty Manasterskiej-Wiącek oraz w tekście Izabeli Szymańskiej. Ciekawe aspekty z obszaru przekładu audiowizualnego przedstawiły Ewa Drab i Monika Zabrocka, zwracając m. in. uwagę na nowe pole badawcze, jakim jest tłumaczenie gier komputerowych (E. Drab) czy audiodeskrypcja w programach dla dzieci (M. Zabrocka). W obszarze przekładu audiowizualnego mieści się przekład filmowy, z którego problematyką zmierzyły się Maria Mocarz-Kleindienst, Paulina Borowczyk i Zuzanna Zachara. Pierwsza z wymienionych badaczek podjęła próbę określenia miejsca przekładu filmowego w badaniach translatorycznych, druga – zwróciła

uwagę na rolę tłumacza-dialogisty w filmach dubbingowych, trzecia zaś – na tłumaczenie sztamp językowych. Nad filozoficzno-teoretycznymi aspektami przekładu (*istota tłumaczenia w polu dychotomii asercja – sugestia, nieprzekładalność tekstów humorystycznych*) pochyliły się w swoich artykułach Beata Śmigielska i Magdalena Tosik. Czytelników przygotowujących się do egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego zainteresować powinien artykuł Bolesława Cieślaka, poświęcony materiałom pomocniczym wykorzystywanym podczas wspomnianego egzaminu.

Do dydaktyki przekładu przyporządkowaliśmy artykuły Ewy Białek i Anny Kuźnik. Pierwsza z wymienionych autorek przeanalizowała w oparciu o materiały turystyczne, adresowane do odbiorców rosyjskojęzycznych, problematykę nazw własnych jako obiektu leksykografii przekładowej oraz samego przekładu i pokazała jak skutecznie przenieść wyniki przeprowadzonych badań na grunt dydaktyki. Nieco luźniejszy związek z dydaktyką przekładu ma artykuł Anny Kuźnik, poświęcony praktykom zawodowym, rozumianym jako źródło informacji o rynku pracy i usług z zakresu tłumaczeń prawniczych w Barcelonie.

Dziękując autorom artykułów, nie zapominamy o podziękowaniach skierowanych do autorów recenzji/sprawozdań. Publikacja ośmiu tekstów w drugiej części tomu uprawnia do wyrażenia sądu, iż podjęte w ostatnich latach działania, mające na celu rozwinięcie tego segmentu pisma, przyniosły trwałą, pozytywny efekt, z czego się bardzo cieszymy. Nasza zachęta do podejmowania polemiki czy też krytyki może czasem prowadzić do kontrargumentów i sporów, co miało miejsce w odniesieniu do jednej z zamieszczonych w poprzednim tomie recenzji. W związku z tym na końcu niniejszej publikacji umieściliśmy sprostowanie autorki owego tekstu. Zaistniała sytuacja wpłynęła na naszą decyzję, by przedmiotem oceny – o czym wspomnieliśmy wyżej – były również nadesłane recenzje i sprawozdania.

Oddając w Państwa ręce dziewiąty tom „Rocznika Przekładoznawczego”, mamy nadzieję na życzliwy jego odbiór. Wierzmy też, że po otwarciu się na nowe obszary badawcze nasz periodyk zyska szersze grono Czytelników.

Monika Krajewska
Lech Zieliński

